

ELŐZETES KÖRNYEZETI CÉLKITŰZÉSEK ÉS INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK

1-3 Rába (az ÉDUKÖVIZIG területén)

A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése során a területi tervezők minden víztestre meghatározták az előzetes környezeti célkitűzéseket és intézkedési javaslatokat tettek.

A Víz Keretirányelvnek megfelelően a társadalom hatékony bevonása érdekében az előzetes intézkedési javaslatokat az érdekeltekkel véleményeztetni kell. Az Észak-dunántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács megyei albizottságai megtárgyalták a víztestek környezeti célkitűzéseit és az előzetes intézkedéseket, melyeket a következőkben foglalunk össze.

Az alegység ÉDUKÖVIZIG területét érintő részén három előzetesen erősen módosított víztest (Rába (Csörnőc-Herpenyőtől), Rába (Kis-Rábától), Rába torkolati szakasz) van. Az említett Rába-szakaszokon

- jelentős a medersüllyedés hatása (Nick alatt)
- jellemzőek a nyári vízkészlet-problémák,
- a keresztirányú átjárhatóság részben akadályozott,
- a keresztelő műtárgyak fölött duzzasztott szakaszok alakultak ki.

A Rába torkolati szakaszán továbbá a meder egyenes, nincsenek váltakozó sebességű terek, jelentős mértékű a belterületi burkolt szakaszok hossza.

A Rába ÉDUKÖVIZIG területére eső részén leginkább a pontszerű tápanyag-terhelés jellemző. A biológiai és kémiai állapotértékelés összesítése szerint a víztestek ökológiai és kémiai potenciálja jó, illetve mérsékelt.

Az intézkedési javaslatok megnevezése során figyelembe vettük a Rába Folyógazdálkodási Tervben (Rába Európaterv 2005 – Egyeztetett szakmai igények és célkitűzések a Rába Szentgotthárd-Győr szakasza mentén) szereplő azon konkrét intézkedéseket, melyek a folyó ökológiai állapotát javítják.

A medersüllyedés hatásának csökkentésére meg kell építeni a Mosoni-Dunán a torkolati művet, melynek hatása Mérges térségéig kimutatható. További vízszintemelést a Rába Európatervnek megfelelően 7 db ökológiailag átjárható fenékküszöb létesítésével képzeljük el, de civil szervezetek kezdeményezésére a mederszűkítés lehetőségét is megvizsgáljuk, mint alternatívát. Civil szervezetek javaslatára a Rába – Kis-Rába között a vízkészletek szétszórása felülvizsgálatra szorul. A hullámtéri és mentett oldali mellékágak, holtágak vízpótlását meg kell oldani. A holtágak mentén a mezőgazdasági területek és a medrek között védősávot, pufferzónát kell kialakítani, mely a helyes parti zonáció kialakításával legalább féloldali árnyékolást ad a medreknek, illetve visszatartja a termőterületekről kimosódó szerves- és tápanyagokat. Egyes társadalmi igények szerint a nyílt árterek kialakítását is számításba kell venni, erre a Rába-Marcál közötti területen nyílik műszaki lehetőség, ami természetesen érinti a területhasználatokat. Művelési ág- és módváltással javítani lehet a hullámtér ökológiai állapotát. A Rába esetében jogilag szabályozni kell a folyó középvízi medrének meanderezéséből származó ingatlanjogi rendezési feladatokat.

Az intézkedések egy része jelentős mértékben érintik a jelenlegi területhasználatokat.

Az intézkedési javaslatokat (az ÉDUKÖVIZIG területén) víztestenként a mellékelt táblázat tartalmazza.

Rába

viztest neve	kockázatoság									erősen módosított	erősen módosított állapot oka	tervezett intézkedések	tervezett/futó projekt, mely az intézkedéseket részben/egészében tartalmazza	környezeti célkitűzés					megjegyzés
	össz értékelés	tápanyag-terhelés szerint	oka	szerves-anyag-terhelés szerint	oka	veszélyes anyag szerint	oka	hidro-morfológiai szempontból	oka					alap célkitűzés			határidő módosítás		
														jó ökológiai és kémiai állapot	jó ökológiai potenciál	2015-ig	2021-ig	2027-ig	
Rába (Csömóc-Herpenyőtől)	igen	pontszerű	igen	diffúz	nem	-	igen	EM	igen	<ul style="list-style-type: none"> síkvidéki folyók, vízfolyások középvízi medrének meanderezéséből származó ingatlanjogi rendezési feladatok jogi szabályozása szükségtároló igénybevételeinek vízminőségi kockázatainak csökkentése ökológiai állapot javítása az Árvíz irányelv figyelembevételével (árvízlevezető-képesség javítása művelési ág- és módváltással a hullámtéren (pl. árvízlevezető sáv kialakítása), esetlegesen töltésáthelyezéssel (gazdaságossági-társadalmi vizsgálat alapján)) vízviszatarítás hiánya részben duzzasztott tér, duzzasztott térben túl-kis sebességek jellemzők a nyári vízkészlet-problémák hosszirányú átjárhatóság részben korlátozott keresztirányú átjárhatóság korlátozottsága (övezetnyok, középvízi meder mélyülése) medersüllyedés 	<ul style="list-style-type: none"> • a vízkivételek szabályozásához szükséges mederben hagyandó és mederképző vízhozam (egyéb feltételek) meghatározása • Rába Európaterv Rába folyógazdálkodási terv (elkészült) • Rába Európaterv Rába folyógazdálkodási terv (elkészült) 	X	X	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> Nicki duzzasztóműnél hallépcső épült. A mederben hagyandó vízhozam meghatározása a tervezett vízviszatarítások és holtág-vízpótlások miatt szükséges, a mederképző vízhozam a medersüllyedések kompenzálása érdekében meghatározandó. A Nicki duzzasztómű megtartása ökológiai funkciója miatt és a víztesten betöltött medersüllyedés gátló szerepe miatt elengedhetetlen (a duzzasztó nélkül igen jelentős mértékű medersüllyedés következne be a víztesten). A kis- és középvíz szint csökkenés következtében a korábban az év nagy részében vízzel borított sekélyvízű, speciális vízi élő- és szaporodóhelyet biztosító kavicsátványok az év nagy részében szárazzá válnak. A rajtuk feltörő szárazföldi növényzet az árvízi leveletőképességet jelentős mértékben rontja és nem teszi lehetővé a korábbi ökológiai szerep betöltését. 		
Rába (Kis-Rábától)	jó potenciál	nem	-	nem	-	-	igen	EM	igen	<ul style="list-style-type: none"> síkvidéki folyók, vízfolyások középvízi medrének meanderezéséből származó ingatlanjogi rendezési feladatok jogi szabályozása szükségtároló igénybevételeinek vízminőségi kockázatainak csökkentése operatív monitoring felállítás (Nick, hallépcső) ökológiai állapot javítása az Árvíz irányelv figyelembevételével (árvízlevezető-képesség javítása művelési ág- és módváltással a hullámtéren (pl. árvízlevezető sáv kialakítása), esetlegesen töltésáthelyezéssel (gazdaságossági-társadalmi vizsgálat alapján)) Rábakecöl, Marcaltó térségében a megfelelő hullámtér, ártéri gazdálkodás bevezetése, védősáv az mg.-i területek és a meder között töltésáthelyezés, zöldfolyosó határáig: 42+200-44+400 fkm (Szany térsége) uszadék visszatartás orvoslása: 41+400 fkm (Várkeszői híd) keresztirányú átjárhatóság korlátozottsága (övezetnyok, középvízi meder mélyülése) jellemzők a nyári vízkészlet-problémák felvív felől érkező túl kevés érkező vízmennyiség, ami túl kicsi vízszinteket okoz vízviszatarítás hiánya a Kis-Rába vízmegosztás miatt a Rába meder vízjárása nem megfelelő felvív felől érkező túl kevés hordalék medersüllyedés 	<ul style="list-style-type: none"> • közepes síkvidéki folyókon a mentett oldali holtágak vízellátottságának javítása • közepes vagy nagy síkvidéki folyókon a hullámtéri mellékágak vízpótlása (kompenzáló intézkedés medermélyülés esetére) • fogszállítás: 23+200 fkm (Bodonhelyi Ártéri-tó), 52+000 fkm (Pálmalom és Vág-Súgó között), 55+800 fkm (kavicsbánya tavaknál) • hallépcső: 60+850 fkm (Répcse-árapasztó torkolata) • holtág-összekötés: 18+700 fkm (Mérgecs) • holtág-rehabilitáció: 18+700-23+200 fkm (Bodonhelytől Mérgecsig), 49+300 fkm (Rábasebes, Rába bp.), 54+200 fkm (hullámtéren kavicsbánya tavak) • szabadon hagyandó sáv: 28+300-29+900 fkm (Árpás térsége Rába bp.) • vízkivétel, mellékág rányitás: <ul style="list-style-type: none"> • 24+600 fkm (Rába bp-on Bodonhely felett), • 27+150 fkm (Rába bp-on Árpás alatt), • 38+000-38+800 fkm (Marcaltó), • 49+100 fkm (Rába bp, Rábasebes), • 59+000 fkm (Rába bp, Rábakecöl), • 59+400 fkm (Rába jp, Pápóc), • 62+400 fkm (Rába jp, kecskédi híd fölött) • vízpótló műtárgy: <ul style="list-style-type: none"> • 21+200 fkm (mellékág-rehabilitáció Rába bp-on R.csécsény térségében), • 19+800 fkm (Mérgecs Holt-Rába vízpótlása Rába bp-on), • 22+200 fkm (mellékág-rehabilitáció Rába bp-on Bodonhely térségében) medersüllyedés csökkentése a vízkivételek szabályozásához szükséges mederben hagyandó és mederképző vízhozam (egyéb feltételek) meghatározása Kis-Rába felé történő vízmegosztás felülvizsgálata medersüllyedés, lefolyáscsökkentés (Reflex) fenékküszöb építése: <ul style="list-style-type: none"> • 20+800 fkm (Rábaszentmihály), • 23+700 fkm (Kisbabót), 32+000 fkm (Sobor alatt), • 41+000 fkm (Marcaltó fölött), • 50+700 fkm (Vág alatt), • 59+000 fkm (Rábakecöl) 	<ul style="list-style-type: none"> Rába Európaterv Rába folyógazdálkodási terv (elkészült) Rába Európaterv Rába folyógazdálkodási terv (elkészült) Rába Európaterv Rába folyógazdálkodási terv (elkészült) 	X	X	X	X	X	<ul style="list-style-type: none"> Az intézkedések összhangban vannak a Győr-Moson-Sopron Megyei Mérnöki Kamara véleményével. Az intézkedések összhangban vannak a Reflex által összefogott környezetvédelmi és civil szervezetek véleményével. 	

